

Nr 27/1973.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l-
s e s framställning till Ålands landsting
med förslag till landskapslag om arbetskrafts-
politisk finansiering av produktionsverksamhet.

Regeringen har den 4 maj 1973 till riksdagen överlämnat en proposition med förslag till lag om arbetskraftspolitisk finansiering av produktionsverksamhet inom utvecklingsområdena (prop.nr 69/73). I denna proposition föreslår regeringen införandet av en ny statlig stöd-åtgärd, som har till syfte att främja företagens investeringar inom utvecklingsområdena. Av propositionen framgår bl.a. att företag som gör nya investeringar inom utvecklingsområdena fördröjs i sin verksamhet under inledningsskedet av flere faktorer. Härvid nämns särskilt de olägenheter som uppkommer genom ny personals svårigheter att anpassa sig till modern produktionsverksamhet. För att eliminera speciellt denna olägenhet och för att därmed minska företagens begynnelsesvårigheter har regeringen sålunda föreslagit att företag som bedriver produktionsverksamhet inom utvecklingsområdena skulle stödjas med statens medel genom s.k. arbetskraftspolitisk finansiering.

Den arbetskraftspolitiska finansieringen utbetalas till högst en tredjedel som bidrag och till minst två tredjedelar som lån. Lånet skall återbetalas till staten efter fem från räntor och avkortning fria låneår under tio år i lika stora årliga rater. Från ingången av det sjätte året erlägges sju procents ränta. Ifall företag, som erhållit finansieringsstöd, upphör med sin verksamhet eller lämnar det verksamhetsområde, för vars stödjande arbetskraftspolitisk finansiering beviljats, skall återstående del av finansieringen återbetalas omedelbart utan uppsägning.

Enligt 4 § rikets lagförslag skall finansieringen per arbetstagare inom utvecklingsområdes första zon uppgå till högst 15.000 mark och inom andra zonen till högst 6.000 mark. Finansieringens storlek är dock beroende av olika omständigheter, bl.a. inom företagets verksamhetsområde gängse krav på yrkesskicklighet, tillgången på arbetskraft och den tillbudsstående arbetskraftens skicklighet. Man har räknat med att finansieringens genomsnittliga storlek i första zonen skulle vara 10.000 mark och i andra zonen 3.000 mark per arbetstagare.

I övrigt ingår i lagförslaget bestämmelser om påföljder, ifall någon genom att lämna oriktiga uppgifter förorsakat att finansieringsstöd erlagts orättmätigt samt bestämmelser om straff för den som olovligt yppar vad han erfarit vid handläggningen av ifrågavarande ärenden.

Även om landskapet i dess helhet är hänfört till utvecklingszon II och därmed ordinarie medel skulle kunna användas för motsvarande stödåtgärder i samtliga kommuner, har landskapsstyrelsen tvekat ifråga om

införandet av arbetskraftspolitisk finansiering för alla nyetableringar i landskapet. Med tanke på att den ekonomiska utvecklingen varierar i olika delar av landskapet, har landskapsstyrelsen funnit det arbetskraftspolitiska finansieringsstödet vara ett bra medel att från samhällets sida försöka styra över etableringarna till de områden där den ekonomiska utvecklingen alltjämt är väsentligt svagare än i övriga delar av landskapet. På den grund anser landskapsstyrelsen att landskapet skulle ifråga om detta finansieringsstöd uppdelas i trenne olika regioner:

1. Skärgårdskommunerna, där finansieringsstödet skulle utgå enligt de grunder, som i riket föreslås för u-områdeszon I. På detta sätt skulle de företagare som avser att etablera sig i skärgården kunna påräkna kännbart större förmåner än om etableringen sker i övriga delar av landskapet.

2. Landskommunerna på fasta Åland. Då vissa delar av landskommunerna på fasta Åland ännu har ekonomiska förhållanden som kan motivera stöd av denna form borde enligt landskapsstyrelsens uppfattning arbetskraftspolitiskt finansieringsstöd ^{i viss utsträckning} kunna beviljas för etableringar även på fasta Åland. En grundförutsättning för finansieringsstöd i dylika fall skulle dock vara, att det på orten finns ledig arbetskraft tillgänglig. Finansieringsstödet i detta fall skulle sålunda beviljas på särskilda skäl och utgå enligt de grunder som i riket föreslås gälla för u-områdeszon II.

3. Mariehamns stad, som i egenskap av centralort i landskapet redan har tillräcklig dragningskraft på nya företag, borde enligt landskapsstyrelsens uppfattning i detta skede lämnas utanför de områden, där nyetablering eller utvidgningsinvesteringar skulle stödjas med arbetskraftspolitisk finansiering.

Då ordinarie medel härigenom icke skulle användas i den utsträckning rikets lagförslag medger, skulle ett sådant förfarande motivera att ordinarie medel kunde användas i skärgården för finansieringen till belopp som i riket ges inom u-områdeszon I.

Arbetskraftspolitisk finansiering skulle enligt förslaget till landskapslag beviljas företag som är verksamma i de branscher som omnämnas i landskapslagen om främjande av landskapet Ålands ekonomiska utveckling under åren 1970-1975. Sålunda kan finansiering beviljas företag inom följande branscher: industri, arbetsrörelse, turism, pälsdjursavel, fiskodling, handelsträdgårds- och plantskoleföretag.

Arbetskraftspolitisk finansiering kan beviljas endast för sådana nya arbetsplatser, som kan förmodas bli bestående. Finansieringen får inte beviljas i sådana fall där uppkomsten av nya företag uppenbarligen

skulle leda till konkurrens så att företag, som inlett sin verksamhet tidigare och därför icke får tillgodoräkna sig arbetskraftspolitisk finansiering, blir tvungna att avbryta eller inskränka sin verksamhet på grund av otillräcklig efterfrågan på företagets produkter.

Lagförslagets 4 § innefattar bestämmelser om det högsta finansieringsbeloppet. Då finansieringen avser att utgöra en ersättning för de faktiska olägenheter som åsankas företag genom bristen på yrkeskunnig arbetskraft och effekten av denna olägenhet är olika inom olika näringar, fastställs i lagen endast den högsta gränsen för finansieringens storlek. Såsom ovan nämnts skulle finansieringens högsta belopp utgöra 15.000 mark per arbetsplats.

I övrigt överensstämmer lagförslaget i sak med motsvarande stadganden i rikslagen,

Lagen skulle äga tillämpning från den 1 juli 1973. Beslut om beviljande av finansiering kan sedan lagen trätt i kraft fattas redan under innevarande år, men då finansieringen skulle erläggas i efterskott på grund av konstaterad ökning av arbetsstyrkan, erfordras icke anslag i årsstaten för år 1973. Med tanke på dem som eventuellt planerar att starta eller utvidga företag i skärgården anser landskapsstyrelsens/majoritetet det viktigt att behandlingen av lagförslaget nu påbörjas i landstinget, ehuru rikslagens slutliga utformning ännu icke är klar.

Med hänvisning till det anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

om arbetskraftspolitisk finansiering av produktionsverksamhet.

I enligt med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Inom ramen för i ordinarie årsstaten upptagna anslag kan arbetskraftspolitisk finansiering beviljas företag för den olägenhet anlitande av ovan arbetskraft medför i enlighet med vad i denna lag stadgas.

Arbetskraftspolitisk finansiering utgår till företag, som i skärgårdskommunerna är verksamma inom de branscher, varom stadgas i landskapslagen om främjande av landskapet Ålands ekonomiska utveckling under åren 1970-1975 (18/70). Finansiering kan även på särskilda skäl beviljas företag, som grundas eller finnes inom landskommun på fasta Åland.

Till i denna lag avsedda skärgårdskommuner hänföres Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och Vårdö kommuner.

2 §.

Arbetskraftspolitisk finansiering kan beviljas i 1 § 2 mom. avsedda företag, när företag grundas eller byter verksamhetsområde eller när företag genom investeringar väsentligt utvidgar sin produktion.

3 §.

Arbetskraftspolitisk finansiering beviljas endast för sådana nya arbetsplatser, som kan bedömas bli varaktiga.

Arbetsplatserna skall med hänsyn till arbetsskydd och sociala förhållanden på arbetsplatsen motsvara arbetarskyddslagstiftningens krav. Den som beviljas finansiering skall jämväl iakttaga bestämmelserna i vederbörande kollektivavtal.

4 §.

I arbetskraftspolitisk finansiering kan för varje arbetstagare enligt av landskapsstyrelsen fastställda grunder beviljas högst 15.000 mark i skärgårdskommunerna och inom övriga områden högst 6.000 mark.

Vid fastställandet av finansieringens storlek skall hänsyn tagas till gängse krav på yrkesskicklighet inom företagets verksamhetsområde, tillgången på arbetskraft och den tillbudsstående arbetskraftens yrkesskicklighet.

Finansieringen beviljas utan krav på att säkerhet ställes.

5 §.

Av den beviljade finansieringens totalbelopp utgår minst två tredjedelar som lån. Lånet skall återbetas till landskapet efter fem från räntor och avkortning fria låneår under de tio därpå följanden åren i lika stora årliga rater. Från ingången av det sjätte låneåret erlägges sju (7) procents årlig ränta på lånet.

Då företag som erhållit finansieringsstöd upphör med sin verksamhet eller lämnar det verksamhetsområde, för vars stödjande arbetskraftspolitisk finansiering beviljats, anses den del av finansieringen, som skall återbetalas, utan uppsägning omedelbart förfallen till betalning.

6 §.

Ansökan om arbetskraftspolitisk finansiering skall inlämnas till landskapsstyrelsen inom tider och på sätt landskapsstyrelsen närmare besluter.

Den arbetskraftspolitiska finansieringen utbetalas i efterskott enligt antalet inrättade nya arbetsplatser.

7 §.

Den som genom att lämna oriktiga eller vilseledande uppgifter förorsakat, att arbetskraftspolitisk finansiering utbetalats utan grund, skall dömas till böter, såframt icke för gärningen annorstädes i lag är stadgat strängare straff, och samtidigt bestämmes att den beviljade

finansieringen skall återbetalas till landskapet med tio (10) pro-
cents årlig ränta, räknad från utbetalningen av finansieringen.

8 §.

Den som olovligen yppar vad han vid fullgörande av i denna lag
stadgade uppgifter erfarit om något företags ekonomiska förhållanden
eller yrkes-eller affärshemligheter skall dömas till böter, såframt
ej strängare straff är stadgat i annan lag.

Åtal för här nämnt brott får ej väckas av allmän åklagare, såframt
icke målsäganden anmält brottet till åtal.

9 §.

I beslut som givits med stöd av stadgandena i denna lag, med un-
dantag av beslut som avses i 7 och 8 §§, får ändring ej sökas genom
besvär.

10 §.

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av
denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

11 §.

Denna lag tillämpas från och med den 1 juli 1973 till utgången av
år 1975. På grund av under sagda tid fattade beslut kan dock arbets-
kraftspolitisk finansiering erläggas jämväl under åren 1976 och 1977.
Av verkställigheten av denna lag förutsatta åtgärder kan vidtagas in-
nan lagen träder i kraft.

Mariehamn, den 21 maj 1973.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Alarik Häggblom
A l a r i k H ä g g b l o m

Lagberedningschef

Sune Carlsson
Sune Carlsson.